

SZEKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszöntörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint
Nyit-tér sora 1 K. — M. kir. postakárékpénztári cheque-számla 10,489. sz.

A telekkönyvek általános helyesbítéséről.

A telekkönyvek általános helyesbítését a jelen időben a mikor a helyszíneléstől mostanig Magyarországon 47, Erdélyben 50 év mult el, kellőleg csak úgy lehet tisztázni és rendezni, ha a helyszíneléskor felvett eredeti tljkvek vagy azok összeegyeztetett teljes másolata az eljárásra és az azok fogantatására kiküldött bizottság rendelkezésére állanak.

A 24366—893. I. M. számú rendelet határozottan tiltja az eredeti tljkvek kivételét a helyszínelésre, nem mondhatjuk azt, hogy nem jogosan.

Jogosan tiltja, mert népünk féltett kincse, ugyszólva élete van ama tljkönyvekben, melyeket ezelőtt 47 illetve 50 éve, hogy a helyszínelés az apák, nagy apák által mondott és jelzett módon s okmányok felmutatása mellett a helyszínelő bizottság jegyzőkönyvbe és vázrajzba vett.

Azóta őrzik erős tűzmentes helyeken (sajnos nem mindenütt) s azokat az igazi tlkvi tulajdonosoknak a törvényszabta módon helyi szokás szerint, naponta megengedik nézni, de bár sajátja, mégsem adják át, szabadon nem rendelkezhet vele, s ha rendelkezni akar a háromféle másolat közül válasszon, hogy mily módon akarja le-másoltatni telekkönyvét.

Ez is nagyon helyes, hisz másképp nem is lehet.

Azonban a tljkvek általános helyesbítését ama praecisitással és lelkiismeretes pontossággal, a mellyel megkívánja a törvény, de megkívánja a birtokos, ki minden talpalatnyi földért annyit küzd, annyit verjejtékez, a melyből az igazi életet kapja, nem lehet olyan másolatokból eszközölni, tisztázni, fogantatosítani, mint a minőt a 24366—893. I. M. számú rendelet előir.

Itt két eshetőség van: vagy az eredeti telekkönyvek kivitele a helyszínelésre, vagy azoknak összeegyeztetett teljes másolata szükséges, mert 47, illetve 30 év alatt egy-egy s általában az egész tljkvek oly változásokon mentek keresztül, hogy azokat részleges tlkvi másolatokból helyesbíteni csak részben, sokszor egyáltalán nem lehet.

Minthogy a már nevezett I. M. számú rendelet egész jogosan tiltja az eredeti tljkvek kivételét a helyesbítési eljárásoknál a helyszínelésre, egyidejűleg határozottan rendelkezhetné, illetve fejezhetné azt is ki, hogy a tljkvekről teljes összeegyeztetett másolat készíttessék ily alkalomra, mert különben, hogy és mily módon végezze munkáját a bizottság az 1886. XXX. 1889. XXXVIII. 1891. XVI. 1892. évi XXIX. t.-c. és a 24.36—893. I. M. számú rendeletnek megfelelően?

Az eredeti tlkvi A és B. lapokról készített másolatok a tlkvi hatóság által a 24386—893. I. M. számú rendelet 22. §-a alapján csak részlegesen, illetve kivonatossan, mint egy jegyzékszerűen másoltatnak le, mert csak a létező birtokokat és a jelenlegi tlkvi tulajdonost, avagy tulajdonosokat tüntetik fel. Azt azonban, hogy 47, 30 év alatt az A birtokállási lap minő változást szenvedett, nem olvashatja ki az eljáró bírő a helyszínelésén még a sorok közül sem, valamint azt sem tudja, milyen bejegyzések történtek a B. tulajdoni lapon a helyszínelés óta, milyen jogcímen birtokosa a jelenlegi tulajdonos az A lapon felsorolt ingatlanoknak. — Nem tudja továbbá nincs-e valamely ingatlanra előjegyzés, melyet elnézésből a másoló kihagyhatott a másolatból, nem tudja nincs-e valamely ingatlanra valamilyen feljegyzés, pld. tulajdonjog bekebelezési kérvény, megtagadó, perfeljegyzés viszvásárlás stb., stb.

Ily részleges, illetve kivonatos másolatok alapján a tljkvek általános helyesbítésére kiküldött bizottság csakis fél, avagy részleges munkát végzett a helyszínelésén, ami nem felel meg a törvény és birtokosok kívánalmainak.

Idáig a C teher lapról nem szóltam, nem szóltam pedig azért, mert az annyiszor nevezett 24366—893. I. M. számú rendelet 23. §-a a C. lapra vonatkozván, még ridegebbül intézkedik, mi által ugy a tlkvi tulajdonos mint a hitelező feszélyezve van. Midőn a mai válságos gazdasági és kereskedelmi éraban a megélhetési viszonyok ólomsúlylyal nehezedenek vállainkra, nem-e kettős figyelmet érdemel az, ha feltett kincsünk a telekkönyv és annak 3-ik vagyis C teher lapja tiszta legyen, vagy legalább is csak a megfelelő terhek terheljék birtokunkat?

Igenis nagy figyelmet kellene, hogy ráfordítsunk, de sajnos, nagyon sokszor a közönyt látjuk, midőn valamely község telekkönyveinek C lapjait nézzük és vizsgáljuk.

A tlkvi tulajdonos (különösen a kisbirtokos) a legtöbb esetben nem kíséri figyelemmel, mily birtokot vesz, nem kíséri figyelemmel, hogy már évek óta elhalt jogelőde haszonélvezete s más jogai még nincsenek törölve, nem látja azt, hogy még a helyszíneléskor vagy valamivel később bekebelezett 8—20 százalékos terhek még terhelik az A) lapon feltüntetett birtokot, holott azt már néhai jogelőde kifizette, nem veszi észre, hogy már régebb idő előtt folyamatba tett végrehajtás, mely ma már nem létezik, a tlkvébe nincs törölve s még az árverés is fel van jegyezve, dacára annak, hogy a követelés 20—25 éves, melyik vagy ki az a hitelező, ki 50—60 frtért, ha mindjárt kapja is a kamatot, várjon évtizedeken át az árveréssel? Midőn látja ezeket az új hitelező, fog-e vajjon ily birtokra kölcsönt adni?

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Az álarcos ember.

— A „Szekely-Udvarhely” eredeti tárgaja. —

A napokban véletlenül kezembe akadt egy régi krónikás könyv, a melyben tudományos izü történetkéek vannak feljegyezve. Találkozik ezek között olyan is, mely tudományos alapon megmagyarázza, hogy miért kell a világnak 1810. március 21-én délután 3 óra 45 perc és 14 másodperckor tönkremennie, de van olyan is, mely az eskór gyógyítását mondja el, felemlitvén példákat is, melyek fényesen beváltak. Ezek szerint nincs jobb mód ezen nyavalja kurálására, mint a holdtöltét követő pénteki éjjel éjszaknak fordulva háromszor elmondani: „Segits egerem, hogy az eskórt megverjem”, s közben egy eleven egeret a forró kemencében megsütni, a jól megsült nyenc-falatot pedig paprikás ecetbe mártani és úgy megenni. Ezzel elkergetjük bensőnkől Belzebubot, a ki egyedüli okozója a bajnak.

Ebben a tudományos könyvben bukkantam rá az alább közölt történetre is, mely kissé rémséges ugyan, de — tekintve a szerző imént vázolt szavahihetőségét — bizonyára valószínű alapszik.

E szerint hazánkban a tizenharmadik században egy különös „álarcos embere” volt.

Neve Lánáz Mihály volt, Pozsonyban született; gazdag szülők gyermeke lévén a tudományos pályára lépett. Meglátogatta a heidelbergi egyetemet, hol a legszebb diák volt. Merész és elszánt

ifjunak mondja a szerző. Ez a fiatal diák egy éjjel megszöktette imádottját, egy előkelő család leányát, s az őt üldöző apát leszurta. Elfogták, felismerték, vád alá helyezték és halálra ítélték.

Kivégeztetése előtti napon beszélni kívánt vele egy orvos, aki titokzatos kutatásairól és érdekes felfedezéseiről volt híres.

Mikor belépett a siralomházba, figyelmesen megtekintette a halálra ítélt arcvonásait, nyakát és termetét, érverését rendesnek, fejét frissnek, izmait nyugodtaknak, szemét tisztának találta. Az orvos örvendezve mondá:

— Ez az az ember, akit keresek.

— Mit keres ön tulajdonképen nálam? — kérdezé az elítélt.

— Meg akarom venni a testét.

— Aha, ön boncolni akar engem és meg akarja vizsgálni, nem talál-e beleimben magyarázatot a büntetmemre vonatkozólag?

— Éppenséggel nem — válaszolt az orvos, csak egy látszólag emberfeletti kísérletet akarok végezni. Ha ön holnap le lesz fejezve, át fogom venni testét és fejét, ha számításaimban nem csalódom, mindkettőt újból összeforrasztani és önt életre ébreszteni fogom.

Ön bolond! — kiáltott fel nevetve Lánáz Mihály.

Legkevesbbé sem — válaszolt az orvos, — ha az ujj vagy az orr hegyét elvágják, ugy sokszor sikerül az ügyes orvosoknak a vérét ismét ráhegeszteni. Az izmok, az erek, a csontok a ter-

mészetes gyógyulási processzus hatása alatt ismét egybeforrnak, miért ne volna ez lehetséges a levágott fejnél, az ember legnemesebb testrészénél is?

— Ön ilyen esztelen okoskodások mellett még el fogja veszíteni a fejét!

— Ez idő szerint ön az, aki el fogja veszíteni és pedig örökre, ha szerencséjére nem volnék itt én. Még egyszer: az ember és egyes testrészei ugyanazzal a láthatatlan, titokzatos kötelékkel vannak egymáshoz csatolva, mint minden teremtmény egymás között. Ez a fluidum; sehol sem akad teljes üresség vagy örökös megsemmisülés. Minden létező csak alakot változtat. A mi tegnap mindenkorra elválasztottnak látszott, az ma újból egyesül, csak azon mulik, hogy az elszakadt fonalat megtaláljuk és megkössük, az élet melegét megint felélesztjük és az elaludt tüzet újból meggyújtjuk.

— Azt hiszi tehát? — mormogta a diák.

— Hogy megint oda fogom illeszteni fejét a törzséhez — kiáltott fel lelkesülten az orvos.

Az elítélt tehát az orvosnak eladta testét 1000 forintért és a szegényeknek szánta ezt az összeget. Azután hihetetlenül mosolyogva elbucszott az orvostól.

Másnap reggel kivégezték Lánáz Mihályt és azonnal a kivégzés után átadták fejét és törzsét az orvosnak, a ki mindkettőt gondosan lefektette egy hosszú asztalra és sietve látott nagy feladata megoldásához, mondván:

— Siessünk, mert gyorsabban mint a nyul el-

A telekkönyvek általános helyesbítését midőn az e célra kiküldött bizottság az érdekeltek községben végzi, nincsen-e a legjobb alkalma a fent csak némileg vázolt eseteket, hiányokat magával a féllal s az általa felmutatott okmányok, valamint a hivatalból betekintendő adófékönyv és illeték nyilvántartási jegyzék alapján tisztázni, rendbe hozni?

Igen is a legjobb alkalom s ha ez így volna, akkor a telekkönyvek általános helyesbítésének befejezte után nem lenne sok jajgatás, ámulás és bámulás, hogy miként van az, hogy most rendezték a telekkönyvünket s az mégis így meg anugy néz ki?

A 24366 1893. I. M. sz. rendelet, illetve az elől már felsorolt törvények kívánalmait csakis úgy lehet a helyszínen praecizitással végezni, ha a kiküldött bizottság az eredeti telekjegyzőkönyvek, vagy azok összeegyeztetett teljes másolatával rendelkezik, különben fél munkát végezett.

—s.—l.

Adómegállapítás ex lex-ben. A közigazgatási bíróságnak most ismét aktuális ítélete jutott nyilvánosságra, mely kimondja, hogy az állami költségvetés hiánya miatt törvényen kívülnek nevezett (ex-lex) állapot idejére nézve a kincstárt megillető adók és illetékek mérve az illető felekkel megállapítható. A 26.704 - 1903 P. sz. ítélet így szól: A közigazgatási bíróság a panasznak részben helyt adva, a panaszos terhére az illetéket 6 koronában állapítja meg, amely illeték azonban töle csak az állami költségvetési törvény hatályba lépte után hajtható be. Indokok: Az adókra és illetékekre vonatkozó törvények érvényesége a költségvetési törvény meghozatalához kötve nincs, csakis a törvények alapján a kincstárt illető adók és illetékek beszedésének joga függ a költségvetési törvénytől. Ennélfogva annak megállapítását, hogy a törvények alapján a kincstárnak mily adókhoz és illetékekhez van joga, az a körülmény, hogy költségvetési törvény még nem hozatott, meg nem akadályozhatja. De miután a költségvetési törvény meghozatala előtt az adók és illetékek be nem szedhetők, a fél nem kötelezhető arra, hogy a törvények szerint járó adót és illetéket a kincstárnak bármely módozat szerint is beszolgáltatassa s így a bélyegben való lerovás útján való beszolgáltatás elmulasztásával sem követ el törvénszegést. Miért is a lerovás körüli szabályok megszegésének következménye, vagyis az illetéknek felemelt mérvű alkalmazása nem lehet helyén az esetben, amidőn a lerovási kötelezettség oly időre esett, amikor a kincstárnak az adót és illetéket beszedni joga nem volt.

tűnik a bokorban a vadász elől, távozik az élet a vesztett vérrel.

Azután óvatosan odaillesztette a levágott fejet a nyakhoz, míg egy kandalló tűzén gyorsan összekotyvasztotta a szükséges orvosságokat, melyeket különös kísérleténél alkalmazni akart.

Hogyan illesztette egymáshoz és egészítette ki az idegeket, a nyak- és hátgerincet, az ereket, izmokat, idegszalakat és a felbőrt, az tudományának titka maradt. Tény, hogy az embervér felhevített vegyületeivel, melyhez higanyt, arnikát és diachylumot adott és egy villamtelep befolyása alatt nemcsak hogy a fejét odaerősítette a nyakhoz, hanem hogy a mikor aztán az összefoltozott test, magának a műtétet végző orvos nem kis ijedtségére éledni kezdett, a diák ezekkel a szavakkal emelkedett föl:

— Hová vezettek engem?

— Meg van mentve! — kiáltott fel diadalmasan az orvos, — a legfontosabb most, ha veszéyztetett életét meg akarja menteni, hogy felismerhetetlenné tegye magát. Iparkodjék külföldre menekülni, vagy ha itt marad, viseljen álarcot. Ez egyébiránt az ön gondja, az én művem be van fejezve. Meg akartam győződni, beválik-e elméletem. A gyakorlat igazolta azt s meg vagyok elégedve.

A kivégzett visszatért a világba. Mint a krónika mondja, egy ideig még Heidelbergben időzött, aztán elment Prágába, majd Kassára és Pozsonyba, de álarcát sohasem vetette le.

Ezért a panaszos terhére az 1903 évi május hó 8-án esedékes bélyegilletékek csupán egyszerezését tartja fenn a bíróság. A panasznak a költségekre vonatkozó részében helyet adni nem lehet, mert az 1896. évi XXVI. t.-c. 145. §-a szerint adó- és illetékügyekben eljárási költségek nem állapíthatók meg.

Különfélék.

— **Szekely vasut.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a sóváradi—parajdi helyi érdekű vasut közigazgatási bejárását elrendelte és annak vezetésével Tárnok Mór felügyelőt bízta meg. Az eljárás megkezdésének határidejéül folyó évi február hó 28-dik napjának d. e. 10 óráját tűzte ki Parajd község házához, hova vármegyénk képviselőjében Dr. Damos Andor alispán és az érdekeltek közsegek meghívattak.

— **Főjegyző-választás.** Gróf Lázár Ádám elhunytával a vármegye főjegyzői állása megüresedett. A pályázat kihirdetése előtt már megindultak a korteskedések. Ádám Albert tiszteletbeli főjegyző az első, aki évek óta mint törvénszerű helyettes tölti be a sok és fontos munkát igénylő állást s így kétszeres munkát végezvén, egy ember erejét felülhaladó teendőkkel volt és van terhelve. A második pályázó pedig Dr. ifj. Ugron Gábor, marostordavármegyei szolgabíró, aki évek óta a közigazgatásnak szenteli igyekezetét s aki mellé szintén többen csatlakoznak. Mi elvből állást egyik pályázó mellett sem foglalunk. A törvényhatósági bizottság bölcsesége bizonyára a legkedvezőbbben fogja megoldani ezt a vármegyénkre nézve elég fontossággal bíró kérdést.

— **A vármegyei tisztviselők állásfoglalása.** Vármegyénk tisztviselői kara e napokban Dr. Damos Andor alispán elnöklése alatt ülést tartott. Ez alkalommal szóba került az üresedésbe jött főjegyzői állás betöltése is. Egyhangulag az a nézet és megállapítás nyert kifejezést, hogy a szolgálatban levő tisztviselők fokozatos előlépése volna méltányos és kívánatos. Az a törekvés, hogy más vármegyékből hozzanak ide tisztviselőket, kik a helyi körülményekkel nem ismereteseek, határozottan a közérdek kárára esnek. A tisztviselői karnak ezen egyhangulag megnyilvánult óhaját maga Hollaky főispán is respektálja s az ilyen értelemben való akciót tartja igazságosnak.

— **A jótékony nőegyesület** február 15-én következő műsorral tartja meg a filleresztélyt: Monologot ad elő: Gál Jenő. Zongorázik: Heteyi Gabi. Felolvas: Doros Györgyné. Rendezők: Bod Etelka, Becző Gyula és a rendező elnök.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** havi rendes ülését — mint mult számunkban is említettük — szerdán délelőtt Hollaky Arthur főispán elnöklése alatt tartotta meg. Elnöki megnyitó után az alispán jelentése következett. E szerint a honvédelemügyi miniszter az ideai fősorozást elhalasztotta s az utóállítások is csupán a keresetképeség szempontjából vizsgálat alá vonandókra terjesztetett ki. Közbiztonság tekintetében az országgyűlési képviselőválasztások folytán általánosan uralkodott izgatott hangulat következtében a személy- és vagyonbiztonság kisebb-nagyobb mértékben veszélyeztetve volt s a büntetendő cselekmények igen nagy számban merültek fel. Azon esetekben, a melyekben a tettesek kinyomozhatók voltak, a közigazgatási hatóság intézkedési körébe tartozó lépések a megtorlás iránt megletettek, ugyszintén azok az intézkedések is, a melyek megelőző rendőri szempontból váltak szükségessé. A katonai karhatalom részéről fegyverhasználat egyáltalában nem, a csendőrség által — az alispán tudomása szerint — pedig két esetben történt szorás alkalmazásával, nem életveszélyes sebesüléssel. Gyűjtogatás szintén két esetben fordult elő: Magyarhermány és Homoródmás közsegek területén. Hatóság elleni erőszak 10, magánosok elleni erőszak 47, emberélet elleni büntetés 5, testisértés 48, személyes szabadság megsértése 32, magánlak megsértése 2, lopás 7, rablás 1, orgazdaság 2, vagyonrongálás 6 és közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágás 348 esetben fordult elő. — A vármegyei árvaszéknél január hó végén 11512 kiskoru, 149 gondnokolt és 549

ügygondnokolt egyén volt nyilvántartásban. — A közegészségügy általában kedvezőtlen volt. A légzőszervi hurutos és lobos természetű betegségek nagyobb számban merültek föl. Ezek a vörheny, kanyaró, bárányhimlő, ronsoló toroklob, hasi hagymáz, fültőmirigy. E utóbbi betegség 74 esetben fordult elő, meggyógyult 28, apólas alatt maradt 46. Több iskola bezárását el kellett rendelni. Orvos-rendőri hullavizsgálat 7 volt. A vármegyei kórházban 222 beteget ápoltak. A képviselőválasztások izgatott kedélyhangulata miatt a hónap első felében nem lehetett iskolalátogatást teljesíteni s így 6 iskolánál 15 osztályt vizsgálhatott meg a kir. tanfelügyelő. Iktatóra 271 ügydarab érkezett, 267 elintézészt nyert s így csak 4 maradt hátralekban. Sándor Mózes kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelőt a közoktatásügyi miniszter a szekelykereszturi tanítóképző intézet igazgatótanácsába tagnak nevezte ki és Bodor Miklós tanár szabadságát a tanév végéig meghosszabbította. Vármegyénk főispánja több iskolához gondnoksági tagokat nevezett ki, Makkai András ev. ref. elaggott tanítónak évi 200 K nyugdíj-pótló segélyt nyert. A ténylegesen szolgáló altisztek gyermekei pedig hivatalból tandíjmentességet kaptak. A szentábrahám-i iskola butorzatokra 900 K, a nagygalambfalvi egy nyári sütőkemence felépítésére 90 K utalványoztatott. Korpótlék engedélyeztetett: Janó Sándor szaldobosi, Hetserné Gáspár Eszter felsősfalvi és Péter Ferenc képezdei ipartanítónak 100—100, illetve 140 K. Simon Ferenc és Józsa Gábor bibarcfalvi áll. tanítók egyenkint 100 K segélyben részesültek. A helybeli polgári leányiskola 490 K 69 f államsegélyt kapott tanszerekre. A vármegye területén 80 részben állami, másrészt áll. seg. közs. isk. számára a közokt. miniszter I. típusú ifjúsági könyvtárt rendelt. A költségek túlnyomó részét az állam viseli, részben pedig a beiratási díjakból fogják fedezni. — Az állami bevételeket a következő adatok illusztrálják. Egyenes adóban 4810 K 76 f, hadmentességi díjból 71 K, bélyeg és jogilletékben 12066 K 27 f, dohányjövődékben 597 K 53 fillérrel kevesebb, fogyasztási és italdobban 688 K 20 fillérrel több folyt be, mint a mult év hasonló hónapjában. Ideiglenes házadómentesség 24 és adó-v. illetékfizetés iránti halasztást szintén 24 esetben engedélyeztek. — Az állategészségügy kedvező volt. — Az összes fogházakban 2 vizsgálati és 124 elítélt fogoly volt letartóztatva. Oroszhegy—Varság központtal új postaügynökség létesítése iránt lépések tetettek. Az őszi vetéseket pompás hótakaró védelmezi a tartós fagytól. Annál rosszabbak a viszonyok a lakosság között, mert a törökbuza hiánya immár kezd mutatkozni és a legsőbb néposztálynak mindennapi megélhetése sincs biztosítva. Sürgős szükség van valamely munkálatra, míg a mezőgazdasági munkák megindulnak. A takarmányhiány vármegyeszerte érezhető s már 2—3-szoros árban sem kapható széna és sarju nagyobb mennyiségben. A zab, árpa és egyéb takarmányfélék árai is rendkívül magasak és alig kaphatók a megye területén. Az előadói jelentések tudomásul vétettek s a napirenden levő ügyek elintézése után az ülés véget ért.

— **Felolvasások Derzsben.** Az „Udvarhely-megyei Gazdasági Egylet“ gazdasági előadást rendezett Derzsben f. hó 5-én d. u. 2 órától kezdve. Előadók voltak: Sándor Gergely unitárius lelkész és Kiss Jakab áll. tanító. Sándor Gergely előadásának tárgya volt: »A legelők gondozása és használása«. Kiss Jakab a talaj képződéséről, a talaj javításáról tekintettel a műtrágya használatára és a fontosabb gazdasági növények táplálkozásáról beszélt. Mindkét előadás a helyi viszonyok figyelembe vételével történt és teljesen sikerült, e mellett bizonyít az, hogy a gazdák teljes érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták végig azt, akik szép számmal jelentek meg. Kiss Jakab többféle műtrágyát mutatott be a gazdáknak, melyeket Budapestről a »Hungaria« műtrágya gyártól kért e célra. Előadónak fáradozásukért a gazdák köszönetet mondva oszlottak szét a minden tekintetben tanulságos előadásról.

— **Diák-bál** A f. hó 4-én lezajlott kollegiumi diák-bál — eltekintve attól, hogy városunk intelligenciájából sokakat betegség, másokat családi gyász visszatartott a megjelenéstől — a hozzáfűzött várakozásnak teljesen megfelelt. Szép

számu közönség gyűlt egybe, különösen vidékről igen sokan jöttek. Hamisítatlan, ártatlan jókedv jellemezte a mulatságot mindvégig. Itt már igazán nem panaszkodhattak a hölgyek, hogy nem táncoltak eleget, mert az első csárdástól kezdve a legutóljára huzott hopszpolkáig oly tüzzel, igazi fiatalos hévvel táncolt a fiatalság, hogy csupa gyönyörűség volt nézni is. Épen ennek tulajdonképpén ott maradt, s a táncnak a reggeli órákban lett vége. Anyagilag is szép erdményt mutat fel a multság, a mennyiben az összes bevétel 616.20 korona, az összes kiadás 364.69 K, a tiszta jövedelem 251.51 K. A mulatságon jelen volt aszszonyok: Özv. Bartha Károlyné, Bagossy Béláné, Bod Károlyné, Dr. Damokos Andorné, Demeter Dénesné, Dénes Sámuelné, özv. Doros Györgyné, Fankovics Gyuláné, Ferenczy Gyuláné, Fridrigger Dánielné, Florián Gergelyné, Fülöp Istvánné, Gálffy Endréné, Gyerkes Mihályné, Hein Pálné, Istvánfi Lajosné, Jakab Antalné, Kállay Ferencné, Dr. Kovács Gézané, Lányi Imréné, özv. Miklósy Károlyné, Nosz Gusztávné, Dr. Nagy Sámuelné, özv. Pálffy Ferencné, özv. Posta Lajosné, Petrányi Miklósné, Reisenauer Vilmosné, Rosmann Jenőné, Spaller Józsefné, Sándor Mózesné, Szakács Zoltánné, özv. Szabady Ferencné, Szarka Tivadarné, Szabó Gáborné, Szakács Imréné, Trattner Vilmosné, Vajda Ferencné, Vánki Kálmánné, Zakariás Ödönné, Pap Gergelyné. Leányok: Bagossy Olga, Bagossy Viola, Bartha Rózsika, Bartha Iluska, Bencze Birike, Bod Emma, Bod Etelka, Burnász Irén, Csizsér Erzsike, Csizsér Margit, Dobai Etelka, Dobai Mariska, Fankovics Mariska, Ferenczy Irén, Ferenczy Iluska, Ferenczy Margit, Ferenczy Rákhel, Florián Margit, Florián Mariska, Fridrigger Gizella, Fülöp Erzsike, Gálffy Erzsike, Györke Rózsika Felsőőfalva, Hein Eszti, Jakab Etuska, Keresztes Ilonka és Keresztes Emma Parajd, Lányi Ibolyka, Lányi Rózsika, Mánya Margit, Müller Janka, Müller Klára, Nosz Ilonka, Nusbaum Hermine, Pál Ida, Pap Erzsike, Péter Erzsike, Péter Károlin, Péter Róza, Posta Mariska, Rác Rózsika, Reisenauer Zseni, Rosenberg Sarolta, Rosmann Etelka, Rosmann Sarolta, Sándor Juliska (udv.), Sándor Juliska (Kénos), Simó Iluska, Szakács Iluska, Szakács Zsófi, Székely Mancika, Trattner Iluska, Vánki Eliz, Zakariás Vilma. A jótékony célra felülfizetni szívesek voltak: özv. Doros Györgyné 30, Dr. Bodolla Gábor 10, Dr. Horváth Károly 10, Müller Károly 10, Becsek Aladár 8, Dr. Damokos Andor 6, özv. Pálffy Ferenczné 6, Vajda Ferenc 6, Bedő Albert (Székelykeresztúr), Félegyházy Antal, Marcon Antal (Lunka), Molnár Károly, Dr. Nagy Sámuel, Sándor Mózes, Scheissl Károly (Balázsfalva), Szakács Zoltán, Varga Dezső, Vargha Ida 5—5, Gönczi Lajos 4, özv. Sylveszter Dénesné 4, Kovács Dániel 4, Dr. Daróczy Ignác, Dr. Ferenczy Gábor, Hirsch Herman, Dr. Kovács Géza, László Domokos, özv. Miklósy Károlyné, Monori István, Nagy Elemér, Dr. Ráczkövy Sámuel, Szabó András tanár, Cs. Szabó Kálmán, Váentsik Lajos 3—3, Benedek Béláné, Fazakas József, Ferenczy János, Gál Jenő, Gálffy István (Fenyéd), Immerich Vilmos, Kónya Kálmán (Bágy), Menyhárt András (Kecset), Solymossy Endre, özv. Szabady Ferencné, Szabó András s. lelkész, Szabó Árpád, Szabó Gábor, Dr. Szöllősy Ödön, Trattner Vilmos 2—2, Ferenczy Pál, Benkő Jakab, Goldner N. Lányi Imre 1—1, László Jenő —20 koronát. A nemes szívű felülfizetők fogadják a rendezőség útján a kollegium hálás köszönetét.

— **Szerencsés** az, aki bajára enyhülést tud találni. A betegség kétszeres szerencsétlenség ott, ahol a szegénység is jelen van s ezért tudja meg a szegény, gazdag egyaránt, hogy ha csúsz és közsvény bántja, attól úgy szabadul a legkönnyebben

ha a Zoltán-féle kenőcsöt használja, mert az már 1—2-szeri bedörzsölés után biztosan használ. Üvegje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest, V., Szabadságtér.

— **Sükösd Miklós** ur, a Budapest-szálló új bérlejtője annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy neki a bérletnél üzlettársa nincs, ha csak a feleségét ilyenek nem tekintjük, a ki különben fontos szerepet tölt be a konyhaművészet terén. Mult számunkban tehát tévesen említettük, hogy Sükösd ur üzlettárssal vette volna át a Budapest-szálló bérletét.

— **Sikerült multság.** A kiskalambfalvi ifjúsági egyesület és Emke olvasóköri által 1. részben a „vasúti megállóhely”-alap, 2. részben pedig saját pénztára javára rendezett és tartalmas műsrral egybekötött táncestély folyó hó 5-én kedvezőleg sikerült. Bevétel volt 88 korona, kiadás 34 korona 14 fillér, tiszta jövedelem 53 korona 86 fillér. Felülfizettek: Demeter Sándor örmester 4, Paál Sándor tanító 240, Török János 2, Miklósi Károly 2, özv. Miklósi Károlyné 160, Lukács Ferenc 160, Pap József 1, Bálint Lajos 1, Vékás Mózes 1, László Miklós 1 koronát, Szöcs Sámuel 12, Kecseti László 13, Lukács András és Murvai József 15—15, Kányádi Mihály 20 fillért. A nemes szívű adakozók fogadják e helyen is a nevezett egyletek hálás köszönetét.

— **Hogyan tisztítsuk és tegyük tartóssá cipőnket?** A Selle és Kary cég által készített „Fredin” a legkiválóbb tisztító és konzerváló szer úgy a sárgás mint a fekete cipők számára. Az eddigi hasonló gyártmányokat nemcsak jóval felülmúlja, hanem célszerű használhatóságánál fogva ezeknél jóval olcsóbb is. A „Fredin”-nel való tisztítással a cipő nemcsak lakszerű fényt kap, hanem a bőr is tartóssá válik, mivel ezen cipőkenőcs olajokat tartalmaz. A „Fredin” használata által tekintélyes összegeket takaríthatunk meg, mivel egy doboz kenőcs 1 pár cipőre legalább is 3 hónapra elegendő és a cipő is kétannyi ideig tart, mint a másfajta kenőcsökkel kezelt cipők, melyek leginkább csak rongálják a lábbeliket.

— **Az oltványtelepek és az ideai szárazság.** Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepeit nagy mértékben szenvedtek, miért is az ideai szőlőoltványok legnagyobb része gyengén fejlődtek s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok részére egy oly oltványtelepet ismerni, amely a beoskolozott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított föl, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal) három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a küllőmenti első szőlőoltványtelep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes) A „Borászati Lapok” Magyarországon ezen ismert szaklapjának 47. száma egy „Oltványtelepek 1904.” című cikkben fölülte elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvétele mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánljuk.

Egyházi élet.

Értesítés. A székeljudvarhelyi ev. ref. egyházköztség mához egyhét, február 19-én tartja meg az ötödik egyházi estélyt, mikor is **Péter Károly** egyházmegyei esperes olvas fel.

Szent-Antal estély. Jövő ke dden (február 14. a következő gazdag műsorral tartatik meg az estély: 1. Ének Szent Antalhoz. 2. Szaval: Özv. Groák Béláné Szabó Kata. 3. Felolvas: Burger Arthur tanár. 4. Saját költeményét előadja: Szemer Ferenc tanár. 5. Énekel: Fridrigger Giza harmoniumon kíséri Szabó Antal róm. kath. kántor. 6. Szaval: Szemerjai Anna. 7. Dialogot adnak elő: Lányi Ibolyka és Benedek Irén. 8. Ének Nagy-Asszonyunkhoz. Az estélyt rendezik: Szabó Antalné, Bendly Arthurné és Bendly Elvira

Mikor a flamra nézek . . . *

Mikor a flamra nézek
Kis arcának fénysugára,
Szerelemmel, édes hittel
Egész lelkemet átjárja . . .

Nézem tovább, . . . nézem mindig.
Ugy felderít vidám kedve,
Körülfolyja ekkor lelkem
S ő fürdik nevetve benne . . .

Rám nevető mosolyára
A megnyílt szép eget látom,
S kecsgettő remények közt
Rám derül egy tündérálmom . . .

Kertész Albert

* Mutatvány szerzőnek kiadandó kőtetéből.

Sz. erk.

Nyílt-tér.*

Nyilatkozat.

A helybeli Burghardt testvérek szomorú hírnevet szereztek e hó 6-án este maguknak. A fillérestélyről hazajövet utonálló módjára megtámadtak a Kossuth-utcában és földre tepertek. Kiáltásomra néhány uri ember előjött s azoknak köszönhetem, hogy nagyobb bajom nem történt. Az ilyen és ehhez hasonló eljárások fölött birálatot nem kívánok mondani; e helyett azt a nagyközönség ítéletére bízom.

Székelyudvarhely, 1905 február 10.

Albert Mihály, asztalos.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk

Egészséges szoptatós dajka

ajánlkozik. Címe: Hegyi Lidia, Siklód u. p. Etéd.

Kerestetik egy száraz, egészséges, tiszta két szobás lakás konyhával március elsejére. Cím e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás.

Székelyudvarhelyt, az Erzsébet-szálloda emeletén a nagyobb lakosztály 3 utcai, 1 udvari, 1 előszobával, konyha, kamra, pince, fatartó és más mellékhelyiségekkel folyó évi április 24-től bérbeadó. Értekezni **Dezsy Antal** háztulajdonosnál lehet.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!	Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz! — Üvegenként csak 8 fillér. — Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendetlenségeiben, az epekövek eltakarítását szembetűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyrben, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkiválóbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt
Kászoni Főutú Vize 12 fillér!	Kérem a cégre ügyelni!

	Gyarmathy István épület és butor asztalos
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkákat. — Mindenféle alkalmakra készít csinos	ajándék- és emléktárgyakat a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. — Jelszava: szolid munka, jutányos ár és pontosság!

Schmidthauer-féle

Igmándi

keserűviz,

bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó-kurát, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívelhajasodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdaganatnál, cukorbetegség, csúsz és közsvénynél stb. — Az „Igmándi” hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Székelyudvarhelyen Gergely János utóda **TAMÁS BALAZS** ur üzletében. Főszétküldés a forrástulajdonos: **SCHMIDTHAUER LAJOS** gyógyszerésznél Komáromban — Egész üveg 50 f, félüveg 30 — Az egyedüli természetes keserűviz, mely kis üvegben is kapható.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: Kovács János okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

KÉRJEN

csak

Selle és Kary-féle

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscar, chevreaux és lakkeipóhöz. Bécs, XII. I.

Aki gyorsan és előnyösen házát, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,

Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o

Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o o

Aki társat, pénz kölcsönt stb. keres, o o o o o o o

Aki szakácsnőt, o o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, o o o o

Aki férjhez menni, nőülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar, o o o

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

a „SZÉKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

Saját magát károsítja, ki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, N.-Küküllőm. A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1—20

MEGHIVÓ.

A Székelyudvarhelyi Zálogkölcson Intézet és Betéti Pénztár 1905. évi február hó 26-án délelőtt 10 órakor Székelyudvarhelyt, hivatalos helyiségében

KÖZGYÜLÉST

tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről és a zárszámadás bemutatása.
 2. A felügyelő bizottság jelentése.
 3. A felmentvény megadása.
 4. Egy igazgatósági tag választása.
- A közgyűlésen csak az bir szavazati joggal, ki az alapszabályok 60 §-a értelmében részvényt a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap hivatalos órái lejáratáig, az intézet pénztárához leteszi.

46.

Az igazgatóság.

Réz- és ruggyanta-bélyegzők egyesek hivatalok

testületek számára, valamint „Gumosit” jelző készülékek üveg, porcellán, vas, bádóg, kő, fa, vászon, zsák, vitorlavászon, jute, posztó és állatokjelzésére, égető, vasak, érc értékegyek, ajtó-táblák; bronz ajtó-tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött természetes fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, monogramok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint himzéshez, „Diadal” legolcsóbb és legjobb ruggyanta kézi nyomda kaphatók és megrendelhetők Betegh Pál könyvpapír-, író- és rajzszekerkeskedésében Székelyudvarhelyt, (Kossuth-utca)

Az

udvarhelymegyei takarékpénztár részv.-társaság

1905. évi február hó tizenkilencedikén délelőtt 9 órakor

Székelyudvarhelyen hivatalos helyiségében tartja

XXIII-ik rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak felmentése iránti határozat.
3. Ügykezelési, szolgálati és fegyelmi szabályzat tárgyalása.
4. Az anyaintézet segédpénztárnok személyi pótlék megállapítása.
5. Választás.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásáig lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

Székelyudvarhely, 1905. január hó 14. én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865.

o o o o női- férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapított: 1865.

Farsangi idényre!

Hölgyeknek:

Jelmez és bál ruhához való kelmék, diszek legnagyobb választékban kaphatók.

Jelmez és bál ruhák elkészítése elvállaltatik a legjutányosabb árakban.

A legjobb és legdivatosabb szabás előre is biztosítottatik.

Uraknak:

I rend szalon (kaiser) öltöny már 19 frttól
I rend szalon (kaiser) öltöny finomabb 24 frttól
I rend szalon egész finom 28 frttól
frak öltönyt egész finom kivitelben 30 frttól felé szállítok.

A raktáron levő összes téli árukat — előre haladt idény miatt — mélyen le szállított árban kiárusítom.

Farsangi és bál cikkek dús raktárral rendelkezem. Álarok és jelmezárak nagy választékban kaphatók.

